

Старуються відновити справу М. Медведя

Нью-Орлінс, Ла. (ОУПС). — Перебуваючи тут в грудні 1988 й січні 1989 року проф. Ярослав Рудницький присвятив деяку частину досліджень справі Мирослава Медведя і його безуспішній спробі втекти з радянського корабля „Маршал Конев” у жовтні 1985 року.

Професіоналісти Рочестеру організуються

Рочестер, Н. Й. — Організаційні збори Товариства Українських Професіоналістів і Підприємців Рочестеру відбуватимуться кожної суботи в приміщеннях Української Кредитової Спільноти.

У Мейплвуді вивісять український прапор

Мейплвуд, Н. Дж. — У вівторок, 17-го січня ц.р., в будинку Миської управи, о год. 8:30 ранку під час засідання управи посади Мейплвуд Роберт Гресмір підніме прапор України.

В п'ятницю, 20-го січня ц.р., о год. 9:30 ранку на площі перед будинком Миської управи відбудеться урочисте піднесення українського національного прапора в присутності мейора Р. Гресміра, парохів української католицької церкви св. Івана Хрестителя та української православної церкви Святого Вознесіння і представників української громади. До участі запрошують всю українську громадськість.

У Сиракузах помер д-р М. Логаза

Сиракузи, Н. Й. (а. л-ць). — У середу, 11-го січня 1989 року, тут помер на 83-му році життя св. п. доктор медицини, пластун сен. Михайло Логаза, заслужений член УЛТПА, звичайний член НТШ, член редколегії „Лікарського Вісника”, активний пластун, громадський і політичний діяч, постійний дописувач до щоденника „Свобода” та інших українських газет, автор книжки „Такі то в нас життя”, великий прихильник завершення Української Католицької Церкви Птаріяхом, прикладний український громадський діяч.

Св. п. д-р М. Логаза

Св. п. д-р М. Логаза народився 9-го жовтня 1906 року в с. Піддєчарі біля Станіславова (тепер Івано-Франківська). Після закінчення початкової і середньої освіти (гімназії) в 1926 році поступив за спонуканням ініціативи на медичний факультет Львівського університету і батьки погодилися з цим вибором, хоч первісно хотіли бачити його священиком. Д-р М. Логаза дуже цікаво і переконуючо розповідає у своїй книжці про медичні студії, студентські

роки у Львові, Академічний Дім, у якому знайшли приміщення чимало організацій і де формувалася також і його політичний світогляд. Після закінчення студій і відбуття обов'язкової практики, М. Логаза одружився з Марією Хамуліною, донькою відомого українського підприємця Михайла Хамули.

В 1945 році під градом (Закінчення на стор. 3)

Гласність добираться до державних архівів

Москва. — Західні кореспонденти подали до відома, що згідно з офіційним повідомленням пресового агентства ТАСС у Центральному державному архіві ССРСР відкрито біля 500,000 таємних папок з такими заголовками, як: Російська Православна Церква і опозиція білогвардійців проти більшовицької революції.

Комітет Тисячоліття в Нью-Джерсі матиме кінцеві наради

Ньюарк, Н. Дж. (І.Г.). — Кінцеве засідання Ділового Комітету для відзначення святкування Тисячоліття Хрищення України в стейті Нью-Джерсі відбудеться в суботу, 11-го лютого, о год. 10-й вранці, в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні, Н. Дж.

Появилась нова збірка поезій В. Яцуна

Піттсбург. — Українсько-Американське Літературне Видавництво опублікувало третю збірку поезій Василя Яцуна п.з. „До світла”. Вона містить 103 вірші — лірично-медитативні, епічні і лірично-епічні — та вступ Володимира Жили. Твори відображають філософсько-релігійні, етичні, естетичні і національні кредо автора та його шукання й плекання щастя під покровом провідного природного й надприродного світла. Це основна тематика поезій.

Округа УНС Перт Амбой відбула організаційні наради

Перт Амбой, Н. Дж. — В суботу, 29-го жовтня 1988 року в приміщеннях залу церкви св. Михайла у Менвіллі, Н. Дж., відбулися організаційні наради Округи Перт Амбой, до якої належить 12 відділів УНСОУ, розташованих у місцевостях: Перт Амбой, Картерет, Менвілл, Нью Брансвік і Плейнфілд. Збори відкрив голова Округи Михайло Захарко. Він щиро привітав присутню гостю з Головної Канцелярії, головного касира Улану Дячук та всіх секретарів і членів управ відділів, які належать до цього Округового Комітету, як і всіх членів, які прибули на ці збори.

Секретар Софія Лонішин відчитала протокол з Річних зборів, які відбулися в березні 1988 року у Перт Амбой. Присутні затвердили цей протокол без змін.

М. Захарко звітував, що був присутнім на лемківському пікніку у Бавнд Бруку, який був багатолюдним і успішним. Він постановив робити всі можливі заходи, щоб відновити Союзівий День, який влаштовували колись чотири союзові округи стейту Нью-Джерсі. Показують деякі можливості отримати дозвіл на площу для відбуття Союзівового Дня в околиці Менвіллі і він буде робити заходи, щоб отримати його. Він звітував опісля про свою участь у відзначенні 1000-ліття Хрищення України у його околиці Менвіллі, де він живе, посвятив новозбудовану церкву і він був активний у довершенні цього діла. Де тільки відбувалися святкування, всі союзові туртувалися чисельно, щоб довести, що це є наш великий український ювілей.

Мабуть тому, що так багато уваги присвячено різним святкуванням, прибуло до організаційну справу. А ця справа є надзвичайно важна. На кінець М. Захарко подякував головному касиру М. Дячук за те, що прибула на ці збори і попросив її до слова.

(Закінчення на стор. 3)

ВІДПРАВА В ЦЕРКВІ СВ. ТРОЙЦІ

Нью-Йорк. — Тут у неділю 15-го січня ц.р., о год. 10-й ранку в катедрі української автокефальної православної церкви св. Трійці, 359 Брум-ав., в Нью-Йорку відслужили Свята Літургія, яку очолює Владика Антоній. Після Служби Божої святоїчній обід у церковній залі, а перед обідом короткий виступ дітвори.

25-ЛІТЯ УКУ

Філадельфія. — Тут у неділю, 15-го січня ц.р., о год. 3-й по полудні відбудеться відзначення 25-ліття УКУ. В програмі виступлять ієромонахи о. Гліб з Кастиль-Гандольфо в Італії та декан УКУ проф. д-р Василь Лев. Святочне відзначення 25-ліття УКУ відбудеться в приміщенні Філадельфійської філії УКУ, 7911 Вайтвуд-роуд, Елкінс Парк, Па.

Москва може безпосередньо керувати Нагірним Карабахом

Москва. — Академік Андрій Д. Сахаров, який на прохання самого генерального секретаря ЦК КПРС і голови Президії Верховної Ради СРСР Михайла Горбачова і його найближчого радника у політичних справах Александра Н. Яковлева відвідав недавно Вірменію, Азербайджан і Нагірний Карабах, виконуючи тим самим дуже засекречену місію для Політбюро, про яку він не хоче згадувати у розмові з кореспондентами, каже, що не можна виключити безпосереднього керівництва Нагірним Карабахом.

Сам М. Горбачов у своїй довшій промові, яка затривала проблеми політики гласності і перебудови, деякі націоналістичні справи економіки, державний бюджет, противників нової політики тощо і яка була надрукована усіма центральними газетами в неділю, 8-го січня ц.р., досить ясно з'ясує ці справи. Відповідаючи, наприклад, на запитання вірменського письменника Р. Ованнісiana, Горбачов повідомив, що працюючи під його керівництвом партійно-урядова комісія, незабаром закінчить свою працю в цій ділянці, тобто в ділянці суперечок між Вірменською і Азербайджанською ССР за Нагірний Карабах, і про висліді своєї праці повідомить на сторінках офіційної преси.

Як відомо, Нагірний Карабах був і далі залишається причиною довгих міжнародних суперечок, які тривають вже майже рік часу. М. Горбачов у своїй промові каже, що він скличе наступні засідання членів Політбюро і Президії Верховної Ради СРСР, на яке будуть запрошені також

члени президії Верховної Ради обох республік. Ціллю цього засідання буде остаточне вирішення справи Нагірного Карабаху, „не шляхом конфронтації, а шляхом компромісу”. Раніші заходи змінити територіальний статус натрапили на гострий спротив Азербайджану, однієї із 15-ох радянських республік, яка категорично відкинула всякі натяки на зміну чи усамостійнення, тобто надання повної автономії нагірно-карабахській області. Азербайджанці покликалися на союзову конституцію, згідно поправки до неї, з 1977 року, у якій сказано, що кордони республік не можуть бути предметом змін.

Також під час зустрічі азербайджанців із А. Сахаровим вони відкидали пропозиції академіка і заявляли, що Нагірний Карабах є їхньою національною територією. А. Сахаров заявив, що його покищо не запросили на зустріч, яка планується ще цього тижня. „Якщо мене запросять, я, очевидно, піду”, — заявив радянський вчений, який в останньому часі наладнав досить добрі відносини між ним і кремлівським керівництвом.

Покіщо обидві столиці, Єреван і Баку, знаходяться підстроюю військовою контролю. У Нагірному Карабаху проживає 162,000 осіб, з того 123,000 вірменів. Від часу конфлікту 170,000 вірменів покинули Азербайджан і 136,000 азербайджанців поспішно покинули Вірменію ще перед землетрусом. Вірменія, згідно з переписом населення з 1979 року нараховує 3,4 міль. осіб, а Азербайджан приблизно 6 міль. населення.

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ, ЯКА ПЛЯНУВАЛА знести паспортів обмеження для американських громадян вже на весну цього року, провела їх з рішенням. Представник уряду заявив, що справа все ще не вийшла з бюр міністерства закордонних і внутрішніх справ і в цій справі ведуться переговори між Францією і З'єднаними Штатами Америки. Представник міністерства закордонних справ, який відповідає за безпеку закордонних дипломатів, заявив, що міністер туризму Олів'єр Стірн поспішив за проголошенням про знесення паспортів для американців. Всі ці труднощі пов'язані із світовою еміграційною політикою і безпекою, — заявляють французи.

ПРЕДСТАВНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО штабу ізраїльської армії заявили, що їхні військові частини застрелили вісім терористів у прикордонній поліції по стороні південної частини Лівану, яку Ізраїль називає своєю „зоною безпеки”. Перший зустрів між ізраїльською частиною і терористами, правдоподібно проіранськими ліванськими групами, відбувся минулої суботи, 7-го січня, а спорадичні перестрілки тривали також в неділю й понеділок, 8-го і 9-го січня. Поза тим в Лівані знову триває повний хаос серед багатьох політичних парамілітарних груп, які не здібні об'єднатися.

РОЗПОЧАВСЯ ПРОЦЕС виведення кубинських військових частин з Анголи. Військові спостерігачі і представники Пентагону заявили, що покищо Анголою покинули 450 кубинських воїнів, але й інші, як виглядає з приготування, готуються до відходу. Державний департамент ЗСА не задовольнений таким повільним виведенням; бо якщо Куба виводить по 450 воїнів річно, то процес виведення 50,000 воїнів триватиме кільканадцять років. Це значить, що потрібно більше міжнародного тиску і втручання Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, яка перша отримала повідомлення про підписання договору і евакуацію кубинських частин, які властиво перебували в Анголі на статусі окупаційної армії.

ПРОІРАНСЬКІ ТЕРОРИСТИ в Бейруті, Ливан, призналися, що вони отримали доручення з Теграну від неназваної по імені особи високої ранги, щоб влаштувати напади, а навіть вбивства дипломатів Савдійської Аравії за кордоном. Дві групи — „Члени боротьби за справедливість” і „Свята війна” — взяли на себе відповідальність за вбивство третього секретаря посольства Савдійської Аравії в Таїланді Салаха Абдуллі аль-Маліка, який був застрелений в Бангкоку минулого тижня. Ці ж самі терористи признаються також до інших злочинів проти політичних діячів Савдійської Аравії.

ФРАНЦІЯ ПОВНІСТЮ підтримала заходи палестинців створити на окупованих землях свою самостійну й незалежну державу. Президент Франції Франсуа Миттеран, виступаючи перед кореспондентами в Єлісейському палаці, заявив, що представництво Палестини в Парижі буде піднесене до ранга амбасад. Досі Франція признавала лише такі держави, які мали свою територію, військо і валюту. У випадку палестинців зроблено виняток, бо, згідно з опінією Миттерана, „ми не можемо ігнорувати рішення Палестинської ради про проголошення держави”. Один із кореспондентів запитав Миттерана чи він погодиться на зустріч з Ясіром Арафатом, лідером ПВО. Відповідь президента була, очевидно, позитивною і треба сподіватися, що така зустріч незабаром відбудеться, — кажуть спостерігачі.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕГЕН ФОРМАЛЬНО ПОПРОЩАВСЯ З НАРОДОМ

Вашингтон. — Президент Роналд Реген, який правдоподібно увійде до історії З'єднаних Штатів Америки, як один з кращих президентів, формально попрощався в середу, 11-го січня ц.р., з американським народом, закликаючи американців виховувати своїх дітей й молодь до патріотичного духу, до пошани до непримирюючих цінностей життя, респекту до вищих керівних органів країни, бо в протинному випадку його довгі старання, кропітня праця, спочатку на пості губернатора стейту Каліфорнія, а потім 96 місяців на пості Президента ЗСА, почне тратити на користь.

У 20-хвилинній промові президент Р. Реген кілька разів підкреслював важливість виховання й ідеалістичного світогляду, бо „якщо ми забудемо про це, то за якийсь час не знайдемо, хто ми є і яка наша ціль”. — заявив Р. Реген у передачі з Овального бюра. Промову передавали безпосередньо головному крайового засягу телебачення і деякі радіостанції.

При тій нагоді президент Р. Реген згадав про декілька найважливіших справ і досягнень, якіми може похвалитися його Адміністрація, а саме: піднесення на небувало високий рівень економіки, zatrudнення 19 міль. безробітних американців, привернення престижу для Америки в світі, зменшення оборонних спроможностей, наладнання співпраці з другою великою, в першу чергу мілітарною потугою СРСР, підписання договору про зменшення і знищення частини ядерних ракет середнього і близького засягу, піднесення на вищий рівень американської індустрії, яка тепер вже починає конкурувати на світових ринках, наладнання тісної

співпраці із семи індустріальними державами світу, що у висліді також спричинилося до зміннення господарської системи та про зміннення духовних цінностей в усіх прощарках американського народу.

Політика детанту, на думку президента, в 1970 роках була базована на обіцянках, нерезальній базі, „ми наотмість помаху, але систематично розбудовували свою співпрацю на конкретних ділах”. Тут Президент згадав про так звані регіональні конфлікти, які майже усі вдалося поладати позитивно у висліді чого советські військові частини покинули Афганістан, кубинці забрався з Анголи, в'єтнамці з Камбоджі, припинилася війна між двома найбільшими противниками Іраком й Іраном, злагіднилися відносини на Близькому Сході, в Африці, Центральній Америці та багатьох інших частинах світу. „Ми частинно змінили світ, злагіднили жорстокість тоталітарних режимів, добились свободи для багатьох сотень політичних в'язнів, полегшили еміграцію і створили позитивну уяву американців про добре функціонуючий уряд, який, десерт, повинен прислухатися, — каже нарід, а не навіяки”, — заявив президент Р. Реген.

В кінці він попрощався з народом, сказав, що йому жаль відходити з цього місця найважливішого посту в країні і посередньо у світі та просив нарід дати повну підтримку його наслідникові Джорджу Бушу, який потребуватиме підтримки і співпраці усього народу.

Після промови майже усі коментатори позитивно оцінили виступ Президента і навіть Сем Доналсон, кореспондент Ай-Бі-Сі у Білому Домі, який не раз ставив Р. Регену гострі й настирливі питання, побажав йому всього найкращого.

В АМЕРИЦІ

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА одностайно підтримує право на п'ять-відсотковий неспрямний податок, що його наложив стейт Ілліной в 1985 році на всі міжстейтєві телефонічні розмови, які починалися або закінчувалися в стейті. Цим своїм рішенням Верховний Суд відкрив широку двері для більших стейтєвих оподаткування телефонічних розмов на довшу віддал, як також передавання звітностей телефонічним способом. Це оподаткування вийшло досить поплатним стейтєві Ілліной, бо збагатило його скарбницю на біля 10 міль. дол. річно.

ШИРОКО ВІДОМІЙ НЕ ТІЛЬКИ в ньюйоркському стейті державний прокуратор Мангеттану Рудольф Джуліані, заявив перед кореспондентами засобів масової інформації у вівторок, 10-го січня ц.р., що він резигує зі свого посту з кінцем цього місяця. Політичні спекулювання з цього приводу почалися зараз же після його заяви, а в першу чергу поспішали питання чи буде він кандидатом на посади міста Нью-Йорку. Р. Джуліані не давав жадних конкретних відповідей, але також і не заперечував таких можливостей. Натомість теперішній посади Едвард Кач заявив, що він буде гідним опонентом, якщо кандидувавши.

ДИРЕКТОРИ ТА ВИСОКІ урядники повітряних летунських ліній, затурбовані браком пілотів, починають пригрозювати до того, щоб за керми літаків саджати молодших і менше досвідчених водіїв. Експерти авіаційного діла твердять, що хоча ця недостача пілотів є дуже наявною в багатьох країнах, Америка має мас кілька років часу, щоб відчувати повний ціл загрозу. „За десять років кожна повітряна летунська лінія буде мати за кермою літака 30-літніх капітанів”, — заявив вицепрезидент для справ вишколу ліній Тренс Ворлд Ейрлайнс, капітан Верн Лорсен.

СВОБОДА **СВОБОДА**
 FOUNDED 1893
 Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays
 Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association
 Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
 Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to
 Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
 Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
 Для членів УНАОу \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
 Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Признались до демонстрацій у Грузії

Як уже інформовано, у другій половині листопада минулого року у багатьох місцевостях Грузії пройшли масові демонстрації населення, скеровані в першу чергу проти змін у конституції СРСР, які були прийняті 1-го грудня. Але тому, що демонстрації проходили під кличем самостійності й виходу Грузії зі складу СРСР, про них не писали сьогоднішні кремлівські керівники.

Газета "Правда", орган ЦК КПСС, щойно у числі з вітёрка, 3-го січня ц.р., натякнувши на небезпеку відродження "націоналістичних тенденцій" в республіках, дораджує ще тісніше пов'язати Грузію з іншими республіками, а фактично з Росією. Подібних натяків, наприклад, не було у випадку націоналістичних виступів у трьох прибалтійських республіках, навіть в Естонії, яка опрокинула право Москви накидувати їй конституційні закони, без відома керівництва Естонської ССР.

Але, "Правда" не подала числа демонстрантів в Грузії, хоч агентство Ройтерса, покликаючись на слова західних туристів, грузинських дисидентів і деяких сателітних кореспондентів, інформувало, що демонстрації, зокрема в Тбілісі й інших більших містах республіки, були масовими, тобто в них брало участь від 100 до 300,000 учасників, в більшості молоді. Крім демонстрацій грузини влаштували голодування й, наприклад, в Тбілісі голодувало понад 100 осіб, половина молодих, які в такий спосіб виявляли свій протест і свою вимогу надання для республіки повної самостійності. Деяких голодуючих прийшлося перевозити до шпиталю у загрозливому для здоров'я стані, — пише "Правда".

Критикуючи організаторів цих "націоналістичних демонстрацій", згадана московська газета називає їх "авантюристами", "безсовісними слугами ворожих до СРСР сил, здібними на всякі звірства". З цього виходить, кажуть західні політичні спостерігачі, що демонстрації Грузії мали виразний політичний характер, чого найбільше бояться в Москві. Про характер демонстрацій свідчать також плякати, що їх несли демонстранти, наприклад, на багатьох з них видніли такі написи: "Грузія для грузинів", "Хай живе грузинська самостійна держава", "Хай самостійність буде скроплена кров'ю", "Відповимо терором на терор", "Треба покласти край демографічній експансії" та багато інших.

Останній транспарант особливо підкреслює процес систематичної русифікації, що її Москва проводить послідовно в усіх республіках, про що говорять патріоти в Україні, Прибалтиці, Вірменії й навіть в Білорусії. "Правда" натякає, що націоналісти, мовляв, закликали комсомольців і членів КПСС дерти свої партійні квитки, "бо відсилати їх масово на адресу Політбюро до Москви. "Один з демонстрантів виліз на дах будинку республіканської компартії, зняв червоний прапор і повісив на його місце національний прапор Грузії, прийнятий в 1917-18 роках". Газета називає цей акт "образою советського прапора" і закликає гостро карати за такі й подібні акти "злочинства". Але чи можуть кари, коли роками поневолені народи починають бачити світло у темряві й скидають насильно накинене їм ярмо.

Мирослав Семчишин

ТРИВОЖНЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

III.

На погляд письменника, духовість давньої Русі була подвійна: одна була Русь лісів, тайг, тваринна Русь, фанатична, монголо-татарська Русь. І ця Русь зробила фанатизм-деспотизм своїм ідеалом. Символом цієї Русі є деспотична Москва. А друга Русь — це Київська Русь, що завжди була частиною Європи, а Москва залишилась запереченням Європи.

І оця монголо-татарська Русь від століть, під прапором царату, а тепер Компартії веде послідовно політику асиміляції підкорених народів через винищення й вимину населення, а відносно України, практично вивозу робочої сили в далекі московські простори, сприяє мішаним подружжям, а школа стала одним з головних моторів русифікації й нехтуванням та запереченням потреби рідної української мови, бо цього мовляв вимагає ідеологія зближення народів.

Тепер в Україні існують дві культури: одна, яку послідовно винищує Компартія — тобто культура національна, а друга — це антикультура, що її вперто й послідовно прищеплюють народів. Перша стариться, проявляє себе у самвидавній, партійно не контролюваній формі, (а це не легке діло й небезпечне); друга-урядова культура підтримує партію — урядом, пресою, пропагандою і т. д. Тепер український народ поставлений в становище дискримінаційне. Внаслідок політики асиміляції, репресій всього, що національне, та масових переселень російського елементу на українські землі, нація й її культура опинилися на грані занепаду. Поволі, але

Стабілізована, після перетрітти у третьому кварталі, економіка далі зростає. Більшість економічних показників у жовтні й листопаді зросли, деякі без змін. Індекс економічних показників зріс всього на 0.1 відс., але це не грізить рецесією. Валова продукція зросла на 2.9 відс., більше, як сподівано (2.2). Конструкції зросли на 3.2 відс. до 1.6 відс., най більше будова державних об'єктів (2.4 відс.). Будова одноквартирних домів зросла на два відс. до 1.6 відс. (1.6 відс.), а продаж на 3.5 відс., продано 110,000, най більше на північному сході, найменше на півдні, але ціни впали (0.9 відс.). Конструкції витратили зросли на 0.9 відс., і далі будуть зростати, бо департамент транспорту подає, що 240,000 мостів в поганому стані — направи буде коштувати 50 відс. до 1.6 відс., а в наступній декаді потрібно 315 відс. до 1.6 відс. (1.6 відс.), а особисті доходи на 1.8 відс., найбільше від 12 місяців, через субсидії для фермерів і бонуси в автомобільній індустрії. Особисті доходи зросли на 0.8 відс., вперше від двох років особисті доходи вдовольнили від витрат. Також зросли заробітки (1.5 відс.), що збільшить ошатності. Доставка грошей на ринок 5.5 відс. до 1.6 відс., не зважаючи на це, зборгування американських громадян, як подає Дирекція

Андрій Бук

СТАБІЛЬНА ЕКОНОМІКА

федеральних резервів зросло на 6.5 відс. побіч мортгеджів на домів позичили 3.6 відс. до 1.6 відс. (1.6 відс.), найбільше на кредитові картки й авта.

Інфляція далі під контролем (4.5 відс.), чотири великі банки знову піднесли відсоткову стопу 0.5 відс. до 11 відс. (четвертий раз цього року), але збільшені заробітки, особисті доходи, дрібні на продаж на 1.6 відс. в жовтні й 1.1 відс. — 138 відс. до 1.6 відс. в листопаді (важкий показник економіки — 70 відс. валової продукції) спричинить знову піднесення відсоткової стопи, можливо і дискантові стопи. Європейські держави вже піднесли (деякі третій раз). Восени зросли ціни на всі продукти, найбільше на одяг, взуття (1.7 відс.), харчі (0.9 відс.), впади лише на бензин.

Безробіття у листопаді 5.4 відс. (зросло на 0.1 відс.), працюючи 117,680 мільйонів, 6.6 мільйона без праці, найбільше на півдні (5.7 відс.), найменше на північному сході (3.8 відс.). Відкрито 462,000 нових місць праці вдовольнили, як сподівано, найбільше в мануфактурі — 71,000 і конструкції — 55 тисяч. Індекс індустріальної продукції в листопаді зріс на 0.5 відс. (другий місяць підряд), головна мануфактура і автотранспорт зросли всього на 0.2

ЗСА вже третій рік зменшують імпорти збільшують місцеву продукцію на півдні й Алясці та посилюють вернення нових джерел нафти. Останньою сильно збільшують авіаційну продукцію на кораблях. Департамент енергії подає, що в наступній декаді доставка і вживання газу зростає подвійно, як раніше передбачувало, бо його доставу збільшать на 20 відс. дві лінії газопроводів з Канади: одна з Онтаріо до Нью Йорку — 370 миль, коштом 540 мільйонів доларів, друга з Квебеку до Массачусетс — 340 миль, коштом 270 мільйонів доларів. Посилить продукцію і вживання газу — заявив новообраний президент Буша, під час виборчої кампанії, що звільнить 25 відс. газу з-під контролю цін і дасть 10 відс. податкового кредиту, щоб збільшити продукцію.

Ціни на фермерські продукти і доходи фермерів далі зростають через збільшений експорт. Советський Союз, після дев'ятимісячних торгів із-за браку твердих валют, підписав двосторонній (а не п'ятирічний) договір, даючи дев'ять мільйонів метричних тонн збіжжя річчю (чотири пшениці, чотири кукурудзи і один борошна) за застереженням купна додаткових три мільйони метричних тонн. ЗСА минулого року продати 92 мільйони метричних тонн збіжжя, з чого 16 відс. до СРСР, найбільше після Японії.

(Закінчення буде)

року, ці ж самі члени НКВД збирали в запечатані скрині рештки трупів страчених жертв і перевезли їх до Москви, до Інституту судової медицини, де "експерти" по члени фабрики докази, що це німці розстріляли польських полонених. Цинічно і ганебно поведла в цій справі Англія, а спеціальний міністер закордонних справ Антоні Іден. Він заборонив, через воєнну цензуру, публікацію в пресі будь-яких матеріалів, які кидали б об'єктивне світло на катинську трагедію.

Советські докази німецької вини в страчених полонених були настільки "грубо шиті", що об'єктивний спостерігач зразу бачив невірність більшовицьких аргументів, однак, західний світ рішуче прийняв советську версію катинської різниці й не квестіонував фальшивок спрешарованих чекістами.

Справа Катиня розглядалася трибуналом у Нюрнбергу, але і тут були прийняті советські докази і об'єктивного дослідження не було. Ні ЗСА, ні Англія не пред'явили своїх документів у цій справі.

Цікавим є факт, що навіть у період так званої "холодної війни" офіційні кола Великобританії відмовлялись прийняти правдиву версію цього злочину і вислали урядового представника на відкриття пам'ятника жертвам Катиня у Лондоні.

Вістки про відкриття масових могил у Куропатах, недалеко від Мінська, столиці Білорусії, появились уперше в советських газетах і журналах минулого року. Хоч деякі советські

(Закінчення на стор. 4)

Степан Яворський

ВІННИЦЯ — КАТИНЬ — КУРОПАТИ

польських офіцерів влітку 1941 року під Смоленськом, де вони працювали над будовою охоронних споруд". Фабрикуючи на скору руку це провокаційне повідомлення, Сталін і Берія не турбувалися правдоподібністю цієї вигадки. Хто і на якій підставі після польських офіцерів на примусові роботи? Адже ж німці пригрозили заборону жєнєвської конвенції про воєнно-полонених і жєдних офіцерів ніколи не вислали на примусові роботи. Яка експертна установка дволітній термін їхньої страсти?

Переглядаючи історію цієї кривавої події, людина дивується цинізмом вождів СРСР, які відмовлялись різні неправдоподібні версії своїх власних злочинів. Як тільки німці відкрили катинське таємне місце страсти, вони зразу опинилися політичне значення цієї знахідки. Вони самі не погорджували масовими вбивствами, але відкриття советських злочинів було для них на той час дуже корисним. Про відкриття німецького уряду звернувся до Міжнародного Червоного Хреста, але той відмовився від участі в досліджуванні злочину. Все одно, німцям вдалося зібрати авторитетну комісію експертів з Бельгії, Болгарії, Данії, Фінляндії, Хорватії, Чехо-Словаччини, Мадагаскару й Франції. Рівночасно до Катиня прибула комісія Польського Червоного Хреста.

Після п'ятиднішнього дослідження, усі члени комі-

II.

сії прийшли до одного не-заперечного висновку, а саме, що трупи пролежали в землі коло трьох років, та що на підставі знайдених документів, як також зізнань свідків, розстріли були виконані спеціалістами з НКВД весною 1940 року. Польські виступили встановити імена більшості жертв, які були вже раніше опубліковані, як "пропавші без вістки".

Звідомлення про катинську трагедію розійшлося по цілому світі з різних джерел. Советський уряд не звертався до Міжнародного Червоного Хреста, щоб той прослідкував цю справу. Екзекуції польських офіцерів були виконані настільки незграбно, що легко було вказати на діїшних винуватців. Берія міг втішатися тим, що місця винищення польських офіцерів з двох інших таборів (Старобільська й Осташков) не попали під дослідді міжнародних комісій. У тих таборах було понад дев'ять тисяч офіцерів, і деталі того злочину залишилися в таємниці до сьогоднішнього дня.

Можна собі уявити з яким нетерпінням Лаврентій Берія слідив за новинами з західного фронту в кінці 1943 року. Відступ німців зі Смоленська був доброю новиною для Москви. Після того, як місце страсти польських офіцерів опинилося у советських руках, НКВД перш за все, розпавляло зі свідками, які вказали на місце екзекуцій. Опісля, в січні 1944

змінився. Змінився теж у дечому, хоч ще не у вирішному сенсі отой клімат, у якому живе чи вегетєє сучасна Україна.

Користуючись правом відкритості, яка стала актуальною домінуючою підсоветського життя, вслід за російськими передовими колами, які теж шукають своєрідної демократизації советської системи, голосно і сміливо заговорили теж українські письменники і культурні діячі. Генератором тих доволі відважних і патріотичних виступів (на прилюдних зборах, чи на сторінках преси, журналів), були з'їзди, збори, конференції, що відбувалися ще у 1987 році, як ось з'їзд загальносоветської спілки письменників у Москві, чи з'їзд учителів України у Києві (жовтень). Відбувалися теж конференції партійні та всесоюзного, як і республіканського масштабу, як конференції компартії України, а в програмі цих конференцій був між іншим розгляд культурних потреб населення. Були це проблеми тзв. інтернаціонального виховання, бо під такою хитро-продуманою ширмою партійні верховоди України закрили увесь процес масової русифікації у всіх формах.

Заторкаючи проблемами інтенсивного тзв. інтернаціоналізму у культурі народів СРСР, учасники конференції мусили торкнутися дуже загрозливого стану в якому опинилась українська мова-українська школа чи взагалі українська національна культура, що їх, під прапором того ж інтернаціоналізму, послідовно і успішно витискає російська мова, школа і культура. А ідеологічного зброю в обороні основних національних прав України стала передусім ленінська резолюція ЦК РКП(б) з 1919 року про советську владу в Україні. І цю резолюцію пригадав своєму прилюдному виступі советських письменників у Москві український письменник Б. Олійник, а в червні 1987 року, на сторінках "Радянської України" назвавши погану національну репутацію директору Інституту Мовознавства АН УССР — академік В. Русанівський. А ця ленінська резолюція між іншим постановляє ось що:

Д-р Роман Осінчук

Я тримав кості Ярослава Мудрого у своїх руках

(Спогад)

II.

Я підійшов до нього та представився і пояснив, що я тут чекаю на проф. Панчишина та якщо він дозволить радо буду прислухатись до його історичних пояснень. Наш музейник знав дещо про Панчишина бо й назвав його відразу депутатом. Вміжчасі надійшла 12-та год. вполудне і згадані два інші співробітники Музею Катедри відпустили хлопців а самі пішли, мабуть на полуденок. Відпустив хлопців теж наш співбесідник та з радістю завважив, що він радо зачекає з мною на депутата Панчишина. Вміжчасі почав мене випитувати про наше життя у Львові, часто підкреслюючи наші досягнення у Галичині в часі польської окупації. Видно було, що він навіть в більшості наших умовинах таки слідував за українським життям поза межами СРСР. На жаль, як ми знайомились, то наш співрозмовець вимовив своє прізвище тихо, скоро невизначно, що й досі, не пам'ятаю його прізвища. А питається раз мені не випало, не знаючи чи він цього собі бажав.

І я почав розглядатись по церкві, подивляючись колосальний образ Пантократора в головній куполі церкви, чудесну Орланту над головним престолом, обидві мабуть, прекрасні мозаїки виконані в Русі-Україні, які саме тоді були відновлені та після довгих років історії чарували своїми кольорами з деякою перевагою легко голубої барви. Майже по середині церкви був викопаний рів на приблизно півтора фута глибокий, на дні якого були орнаментовані плити, мабуть з першої пилітоси св. Софії. А врешті коли ми стали коло саркофага Ярослава Мудрого, в тому часі приблизно 12:30 по полудні ввійшов до церкви проф. Панчишин з яким сердечню привітав мій співбесідник,вшановуючий його постійно титулом верховного депутата. Проф. Панчишин на жаль, не був у доброму настрої і не міг захарвати свого схвилювання, що впадо мені відразу в очі. Пізніше мені свій стан пояснив розмовою з прокурором УССР Руленком, який під час розмови в обороні арештованих учеників, поведився дуже нечесно та постійно давав таку лекцію проф. Панчишину, що йому було просто важко стерпіти, а на закінчення нашої розмови проф. Панчишин висловив здивування, що советські урядовці можуть так розмовляти з депутатами Верховної Ради.

Стоячи при мармуровому саркофагу Ярослава Мудрого наш музейник завважив, що саркофаг не стояв на одному місці. Його неодноразово пересували з місця на місце, а тепер він стоїть перед вівтарем св. Володимира. Наш музейник часто споглядав на входи до дверей до св. Софії, немов кудись спішився, як можна було сподіватись може очікував після першої години повороту обох своїх співробітників. Наш музей-

(Закінчення на стор. 4)

Так закінчилися наші відвідини старинної катедрі св. Софії, щасливим спогадом.

(Закінчення на стор. 4)

Зважаючи на те, що українська культура протягом віків придушувалась царизмом і експлуатарськими класами Росії, ЦК РКП(б) ставить в обов'язок всім членам партії всіма засобами сприяти усуненню всіх перешкод до вільного розвитку української мови і культури. Члени партії на території України повинні на ділі проводити право трудящих мас учинити і розмовляти в усіх радянських установах рідною мовою, всіляко протидіючи спробам, штурмикам засобами відтиснути українську мову на другий план, прагнути, навпаки, перетворити українську мову на знаряддя комуністичної освіти трудящих мас.

Оця сама резолюція, що між іншим була основою до введення тзв. українізації в Україні у 1920 роках від 30-их сталінських часів аж дотепер — зовсім ігнорується.

А ось розглянемо декілька виступів українських советських письменників і побачимо, як вони підійшли до питання масового обрусіння України, її планового і послідовного мововбивства, і матимемо доволі рельєфну картину цієї апокаліптичної загрози, яка повисла над Україною. А в парі з мовою, заторкнули вони й інші жахливі факти винищення України.

Почнемо від Олексія Мусієнка, що не так давно, на зборі українських письменників у Києві мав відвагу досить гостро натаврувати все те, до чого допустила партія ще з часів Сталіна. Пригадавши вивози, і розстріли, і ліквідацію УАПЦ і фальсифікацію історії. Він пригадав 60-ті роки пробудження, але в парі з тим докоряв українським письменникам, що ні один з них не написав ні одного твору, в якому було б видано присуд за те, що пережила Україна за роки беззакон'я і терору... "Будемо мусіти, — ствердив Мусієнко, — дати відповідь своїм дітям і онукам, як це сталося, що після засуду культу особи, — що конкретного зробили українські письменники, щоб був поступ... Нічого" — ствердив він, бо мовляв, "не той сліпий, що втратив зір, але той, що не хоче бачити".

Продовження буде.

У ПОНЕДІЛОК, 9-ГО СІЧНЯ ц.р., пасажирський літак „Boeing-747“, власником якого є британська летунська компанія „Мідлендс“, був примушений приземлитися за будь-яких обставин коли капітан літака побачив, що обидва мотори загорілися одночасно. Літак летів з лондонського летовища Гітрово до Белфасту в Північній Ірландії. Спочатку спеціалісти і поліція думали, що це черговий терористичний саботаж, але після розмови з одним з летунів, який пережив катастрофу, урядові представники почали більш обережно висловлюватися про можливість саботажу. Загинуло 44 особи, а чимало було поранених. Серед пасажирів були також 25 вояків спеціального завдання, які летіли в Ірландію, для підсилення тамтишніх британських збройних сил. З цього і був зроблений висновок, що існує можливість саботажу зі сторони ІРА.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Мерлін Фіцджеральд заявив представникам засобів масової інформації, що президент Рональд Реган „приходить до скорого видужання“ після операції на випростування четвертого пальця лівої руки. Операція тривала три години при локальному знечуленні, а вже наступного дня Президент повернувся до дому, однак впровадження наступних кількох місяців мусить носити щину на зперованому пальці, як для охорони, так і для правильного гоєння.

HELP WANTED

ПОТРІБНО СЕКРЕТАРКИ
до дентистичного бюро в Квінсі, Н. Й. (Part Time)
СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ТЕЛЕФОНІЧНИХ ІНФОРМАЦІЙ.
Обов'язкове знання англійської мови.
По інформації телефонувати: (718) 459-0111

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

“ВИЗАСУДИЛИ...ЛОДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА, НЕВИННА ОСОБА.”

“Я НЕ Є ІВАН ГРОЗНИЙ, І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВИДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ.”

“МЕНІ ЦЕ НЕ НАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВИДОКОМ.”

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛОДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANUK
DEFENSE FUND
P.O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

Вже появилася
книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„Тисяча років християнства на Україні“
(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (такі як: іконописи, гравюри, старі друкарські машини тощо). Видання Сполученого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988, Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стеїту Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стеїтового податку.

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІЇ
З НАГОДИ Тисячоліття в Україні

В дні 12-го вересня 1988 р. до Советського Союзу доставлено в цілості 32,000 біблій.

Вперше в 70-літній історії Советського Союзу, уряд СССР дозволив на импорт 100,000 біблій українською мовою.

Асоціація біблій Української Роднини закликає Вас скласати пожертву \$25.00 або більше, в межах можливості, щоб дати нагоду Об'єднаній біблійній Асоціації Західної Німеччини видрукувати і доставити Українську біблію в Україну.

Ми повинні об'єднано відгукнутися на цю Богом дану нагоду.

З подякою та Божим Благословенням.
Подорожуючи на Україну — щоб одержати українські біблії, пишуть до:

UKRAINIAN FAMILY BIBLE ASSOCIATION
P.O. Box 3723, Palm Desert, CA 92261-3723
(619) 345-4913

Англійське видання

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,
діючий редактор: ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК

1-ий і 2-ий з циклів п'ятих томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.
G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфавітична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентно зведеною і доповненою виданням „Енциклопедії Українознавства“, вповні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний пошук життя і культури українців в Україні і діаспорі.

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стеїту Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стеїтового податку.

Український Олімпійський Комітет вшанував родину Гиняньських

Горішем, Па. (М. Б-й).

Тут в суботу, 3-го грудня 1988 року, на „Трибувці“ відбулася товариська зустріч для вшанування Діани і Івана Гиняньських, відомих успішних підприємців і меценатів на українські громадські цілі.

Зустріч влаштував Український Олімпійський Комітет (УОК) у вечірніх годинах в просторій і добірно прибраній залі „Трибувці“. Тут зібрався гурт приятелів родини Гиняньських — понад 50 осіб добірної публіки — і особи, які зложили поважні суми на Олімпіяду 1988, щоб хоч в скромній формі віддячити за згаданій родині меценатів за їх княжий дар на Олімпіяду 1988 (20,000 дол.) і Спортивний Центр „Трибувці“ (19,000 дол.).

Зустріч відкрили, привітавши всіх гостей, а зокрема Діану і Івана Гиняньських, інж. Ігор Чижович, голова УОК. В програмі ввечера була презентація плякети подяки Д. і І. Гиняньським, показ короткого фільму про перебіг останньої Олімпіади, перекуси з напінками і забава з танцями при звуках оркестру Віктора Литвиненка.

Презентація плякети подяки церемонію довершили екскурсія УОК (І. Чижович, О. Лесюк, І. Скіра, Я. Козак і М. Борщевський), І. Чижович подякував від комітету і всіх присутніх подякував Гиняньським за їх небуденну жертвенність.

Діана і Іван Гиняньські з плякетою, яку їм вручили на знак подяки і признання.

При тій нагоді І. Чижович повідомив присутніх і родину Гиняньських, що відідав вулицю на „Трибувці“ відтепер називатиметься

„вулиця ім. Гиняньських“. Приймаючи плякету подяки, І. Гиняньський подякував екскурсії Українського Олімпійського Комі-

тету за прийому несподіванку і з адекватно висловився про успіх Олімпіади 1988 та здобутки таких починів як Фундація ім. І. Мазепи, або Українського Освітньо-Культурного Центру в Філадельфії. Того роду проєкти він завжди буде підтримувати і в майбутньому. В результаті цієї заяви всі присутні нагородили промовця довготривалими аплясами.

На згаданій плякеті подяки був написаний зміст: „John and Deanna Hynansky — Principal sponsors of the Ukrainian Olympiad of 1988... The Ukrainian American Olympiad Committee is very grateful to John and Deanna for their contribution and support of the Ukrainian Olympiad of 1988... The Ukrainian Olympiad Executive Committee May 1988“.

При смачній перекусі і напінках всі присутні гості прийняли забавлялися далеко поза північ, будучи задоволені успіхами Олімпіади і щирою підтримкою її всією українською спільнотою ЗСА і Канади, а зокрема таких меценатів як родина Гиняньських.

Українська громада стеїтв і Делавер, а зокрема спортивці тих стеїтв, напевно пам'ятатимуть про клін „Свій до свого“ коли зайде потреба скористатися з услуг підтримки Діани і Івана Гиняньських.

Українці Бразилії відзначили Листопадовий зрив

лістопада в українській католицькій катедрі святого Івана Хрестителя парох о. Даниїл Козіньський, який також в своїй проповіді звернувся до проголошення незалежності Західної України до Народної Республіки.

27-го листопада Українсько-Бразилійський Клуб влаштував святочну академію у приміщенні Хліборобсько-Освітнього Союзу в честь Листопадового зриву і 50-ліття смерті полк. Євгена Коновальця.

Відкрив святочну академію голова Українсько-Бразилійського Клубу Василь Чмир. Проводили програмою Ярослав Волощук і Мірна Кирилович Волошин-Ковалюк.

Голова представництва уряду Української Народної Республіки в екзилі д-р Михайло Рубінець виголосив змстовну доповідь про Листопадовий зрив. Дарма що незалежність Західної Української Народної Республіки була коротка, бо це

програ тільки однієї битви, а український народ є далі у боротьбі. Народ, який пише свою історію кров'ю, народ який має героїв, мучеників і мільйони жертв, цей народ переможе. Український народ буде мати другого листопада, але це вже буде назавжди, бо Україна буде вільна.

Ангеліна Добрянська-Чичко продекларувала гарну і зворушливу поезію „Могилі“, слова Леоніда Полтави.

Проф. Степан Плахтин виголосив дуже гарну доповідь про життя і боротьбу полк. Євгена Коновальця. Також дуже гарні слова португальською мовою були інж. Степана Микити, колишнього посла до бразилійського союму.

Проф. Іван Вовк виконав майстерно на фортепіані „Місячну сонату“ композитора Л. Бетговена. Гарним був виступ дуету інж. Олександра Чичка і його дружини Ангеліни Добрянської-Чичко, які виконали пісні: „Два кольо-

ри“ — муз. О. Білаша, і „Айстри“ — слова Олександра Олеса, муз. невідомого автора. Супроводжував на фортепіані проф. Іван Вовк. Ще більш досконалим був виступ солю інж. О. Чичка, який виконав дуже гарно стрілецький марш „В горах грім гуде“, в супроводі на фортепіані проф. І. Вовка.

Дуже гарний був реферат, який виголосив інж. Петро Єдин про Листопадовий зрив і про життя Євгена Коновальця. Другу гарну поезію „Листопадовий Львів“ (слова Івана Овечка) продекларувала зворушливо Кліментина Чорнобай. Виступив відтак український вокальний ансамбль під керівництвом композитора Івана Вовка, який виконав пісні „Як славний наш Господь в Сіоні“ — муз. Д. Бортянського, і „Херувимська“ — муз. Івана Вовка. „Лелеченьки“ народна пісня, муз. О. Білаша, обр. І. Вовка.

На закінчення всі учасники програми і публіка відспівали національний гімн „Ще не мерла Україна“.

Закрив свято голова Українсько-Бразилійського Клубу Василь Чмир.

Д-р Михайло Рубінець

Вінниця...

(Закінчення зі ст. 2)

журнали та інші східноєвропейські газети обережно натякали, що вбивства в Катині могли бути виконавці сталінськими сатрапами, у випадку куропатських могли совіти виразно признались, що спеціальні відділи НКВД виконували постійні і систематичні ексекції у лісах Білорусії, та що методи цих ексекцій, описувані в советських і інших комуністичних газетах, були тожні з методами уживаними у Вінниці та Катині.

Зізнан Позняк і Явген Шмигаль, члени інституту історії білоруської академії наук, були першими, які відкрили місця масових розстрілів в роках між 1937 — 1941. Свідки цих подій розказують про систематичне і конськветне винищування в'язнів, яких привозили до цієї місцевості вантажними автобусами і яких розстрілювали за високим парканом спеціально спорудженим для цієї цілі. Було знайдено тисячі трупів у сільських могилах в околиці Куропатів. На підставі советських об'рахувань, 300,000 жертв, так званих ворогів народу, було страчено в цих околицях.

Відкриття куропатських могил спричинило виявлення інших місць ексекцій на Білорусії. Хоч теперішні советські власті, а особливо КГБ, стараються применшити розміри злочинів поповнених їхніми попередниками, уряд Білорусії був примушений створити спеціальну комісію, яка має досліджувати цю справу. Василь Биков, знаний борець за людські права, є членом цієї комісії.

Факти відкриття нелюдських злочинів, поповнених урядом Сталіна, і часткове признання теперішнього уряду Горбачова є знаменним лише до певної міри. Вільна преса, радіо і література вже десятиками років виявляли ці злочини, але західний світ не хотів вірити цим інформаціям і погоджувався з офіційними запереченнями урядів Сталіна, Хрущова, Брежнєва, Андропова і Черненко.

Ці наставлення урядів демократичних держав, як і вільної світової преси та інших засобів інформації, є цілком послідовні. Адже ж в 1933 році під час великого штучного голоду на Україні, західні уряди і преса ігнорували велику трагедію українського народу і друкували фальшиві і брехливі заяви большевицького режиму. Політика Черчіля і Рузвельта під час і після Другої світової війни була настільки цинічна, лицемірна і ганебна, що західні держави віддали большевикам мільйони людей Східної Європи і видали сотні тисяч невинних втікачів Советському Союзу, щоб лише задовольнити неситні апетити Сталіна та його банди архізлочинців, які своїми злочинами перевищували навіть Гітлера.

Але є ще інший аспект цих ревелій. Наприклад, відкриття куропатських злочинів. Масово признання советських чинників, що ці вбивства дійсно були поповнені советськими відділами політичної поліції, та що не

Я тримав...

(Закінчення зі стор. 2)

дом, мабуть для нас усіх тріть. Для мене це був найкращий та найцінніший дар під різдвяну ялинку, якої, на жаль, в той час і серед большевицьких умов ми, у Львові, вже не ставили.

Цей спогад був свого часу десь в 1947-48 роках описаний мною може декілька доклядніше в ульмівських „Вістях“. На жаль, деякі деталі вже призабулись, а першої копії не маю.

ЩОБ БУЛО ЯСНО

У статті Льва Яковича п.з. „За лаштунками „Зоряних воєн““ („Свобода“, ч. 245, 24-го грудня м.р.) має бути: „Вона основана на співдії чотирьох високопостійних сателітів вчасної остероги“, а теж треба читати: „На можливість такої атаки вказує те, що Советський Союз за останніх 20 років нагромадив великі припаси атомної зброї з неприхованою метою застосування, а згодом підмогою вільного світу“. — Ред.

Можна скидати вину за ці вбивства на німців, або кого іншого. Постає питання: чи західна преса, крім коротких згадок про ці події, цікавиться відкриттям тих злочинів, які брали безпосередню участь у тих ганебних вчинках?

Масово шукачі за воєнними злочинами з Другої світової війни під проводом знаного Сімона Візенталі, який вишукує другого чи третьорядних співвинуватців злочинів проти людського населення в Європі. Але скільки катів і виконавців жорстоких вбивств у Вінниці, Катині і Куропатах, як зрештою і в інших місцях не досліджених — осередках масових страт, виїхало на Захід, як політичні емігранти і які тепер втішаються усіми благами демократичного життя?

Навіть натяку на можливість розшуку таких злочинців у вільному світі немає. Ми не можемо надіятися, що уряд Горбачова буде дійсно щиро проводити свої дослідження про масове винищування людей в сталінські часи. Видно зразу, що кагебісти не зацікавлені відкрити брудних вчинків своїх попередників і вчителів. Вони напевно сподіваються, що після теперішньої відлиги знову повернуться репресії. Іхні надії можуть бути підірвані тим фактом, що дотепер ні Горбачов, ні його прихильники гласності і перебудови не зредукували навіть в малій мірі колосального апарату КГБ. Як довго цей апарат буде існувати в теперішньому розмірі, так довго фікція демократизації у Советському Союзі залишиться фікцією.

BARCA COMPANY
FURNITURE STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550

СВЕТРИ, ВОЯНИ ХУСТИКИ, вишивані жіночі блузочки, виш. обрус, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

HELP WANTED

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ

до опіки над однією дитиною і до легкої домашньої праці. Мешкання на місці. Телефонувати після 7-го год. веч.
(201) 857-9106

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
ВАСИЛЯ КОЛІДУ
Сено Потюрія, пов. Сокаль.
ВАЖНА СПРАВА.
Господити: МИРОН ЛІТВИН
MYRON LITVIN
4 Millipin Rd.
Fairfield, CT. 06430

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛІУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ШИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавнд
Брукі; перенесенням тіл
з Останків з різних країн
світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

UKRAINIAN NATIONAL

FUNERAL SERVICE
Управа Українського
Національного Центру
Пам'ятника та мавзолею
попеложує всі справи
поховань з похороном і по-
хованням в ЗСА.
4111 Pennsylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754